

Felkért hozzászólás dr. Kiss Tibor (Pécs Holding Zrt.) – „A hulladékgazdálkodás gyakorlati problémái az uniós gazdasági szereplők szemszögéből” című előadásához

Az első kérdés két, a prezentációban bemutatott ábrához kapcsolódott. A 11. és 17. ábrákon (a szelektív begyűjtés során feldolgozott hulladék tömegek, illetve a „depótérfogat” megtakarítást eredményező szelektív gyűjtése az évek során a begyűjtött/szelektált hulladék tömegek csökkennek 2008 után, illetőleg a 17. ábra szerint már 2005-től. Mi ennek az oka? Feltételezhetően nem az összes lakossági hulladék mennyiségének csökkenése. Ha az összes hulladék mennyisége –feltételezhetően inkább nő, mint csökken- akkor hogy csökkenhet a szelektívek aránya? Összefügg-e ez a recesszióval kapcsolatos általános kereslet és csökkenéssel, illetőleg az ebből fakadó nyersanyagárak csökkenésével, ami beszűkíti a reciklált, másodlagos nyersanyag iránti kereslet drámai csökkenésével?

A második kérdés – egy panaszhoz kapcsolódóan – arra vonatkozott, hogy, mint azt az előadás jól bemutatta; a regionális hulladék rendszerek megépülését támogatta az Európai Unió, de lesz-e elegendő forrás a szolgáltatók költségeinek fedezésére? Különösen a sok – lokális- kistépülési lerakó bezárása, elhúzódó rekultivációja, nem okozza-e, hogy a régi önkormányzati lerakókhöz vezető utak „illegális lerakókká” váljanak? Az előadáshoz kapcsolódó háttéranyagból ismert, hogy egy OECD ajánlás szerint egy háztartás javasolt (elviselhető) hulladékkezelési díja a háztartás jövedelmének 0,5-0,25%-a. A magyar háztartások jövedelmét ismerve, egy ilyen arányú teherviselő képesség mellett hogyan lehet elképzelni a regionális lerakó rendszerek hosszabb távú, pénzügyileg stabil működtetését? Egy forrás szerint egy bécsi lakás szemétdíja 40-50 €/hó. A mai budapesti szemétdíjak, etől még távol vannak, de már jóval az OECD családi jövedelem arány fölött! Tekintettel arra, hogy nagyjából azonos nyugati gyártású teherautókat, berendezéseket, eszközöket használ a hazai regionális lerakók üzemeltetője is, az azonos költségszint, és a lényegesen alacsonyabb fizetőképes kereslet közötti feszültség nem fogja-e az illegális lerakók számát gyarapítani, és ugyanakkor a regionális lerakók üzemeltetőit/tulajdonosait folyamatos likviditási problémákkal terhelni, és így a kiépült rendszerek stabilitását veszélyeztetni?

Ehhez kapcsolódik a JNOI egyik projektje, a „Fenntartható közösségek” c. vizsgálat. A regionális nagy rendszerek kiépítése, a megnövekvő szállítási/átrakási igények miatt, nem lett volna célszerű a lokális lerakók üzemeltetésének részbeni megtartása? Pl. egy-egy korábbi járásközpontban maximum 4-8-10 település hulladékát kezelni együtt, helyben előválogatni, és csak azt tovább szállítani a jelenlegi regionális lerakókba, aminek kezelésére csak ott van pénzügyi – technikai megoldás? Különös tekintettel arra, hogy a kialakult rendszerek – az előadásban is említett „önkormányzatiság” miatt, nem a logisztikailag optimális mintázatot mutatják, azaz a „küllő – tengely” beszállítások helyett, sok helyütt „amőba” alakú régiók jöttek létre.

A regionális lerakók kialakításához, tervezéséhez kapcsolódik a következő észrevétel. Mintha a teljes, korszerű hulladékkezelési technológiai sor végelemei egyes regionális lerakók esetében vagy hiányoznának – főleg az előcsatlakozási támogatással épült lerakók esetében-, vagy túlméretezés (nincs annyi hulladék) és üzemeltetési költség fedezet hiánya miatt nem működnének?

Végezetül egy megjegyzés a kommunális hulladékégetőkhöz. Dr. Baranyai Gábor előadásában is szó esett az uniós hulladék keretirányelv szabályozása kapcsán az energetikai hasznosítás szabályozásának kérdéséről. Félő, hogy hulladék égetőkről sokaknak csak a fővárosi hulladéklerakóban alkalmazott technológia jut eszébe. Ebben az esetben a

kommunális hulladék gyakorlatilag vegyesen (némi válogatás után) kerül az égéstérbe. Ezért is kellett olyan nagy hatékonyságú füstgázkezelést kiépíteni. Az előadás 28. ábráján azonban egy merőben más hulladékégetési technológia van megemlítve; ebben az esetben a válogatás utáni maradékból komposztálással eltávolítják és hasznosítják a biológiailag bontható frakciót, amit további szelektálás követhet. Így különböző, már „fűtőanyag”-nak nevezett, termék készíthető. Nyugat-Európában számos ilyen hulladékkezelő rendszer működik, ahol az égetés már egy merőben más technológiát és ezért más környezeti terhet jelent, mint amire sokan első hallásra gondolnak hulladékégetők hallatán.

Dr. Biczó Imre (JNOI)